

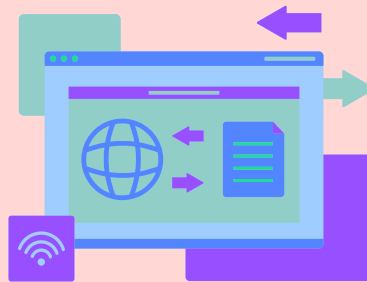
สรุปบทเรียนที่ได้จากการพัฒนาความรู้

หลักสูตร พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล

(DIGITAL GOVERNMENT ACT.)

ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ TDGAE-LEARNING จัดโดย: สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)

พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายที่มีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนภาครัฐเข้าสู่ยุคดิจิทัล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับการบริหารงานภาครัฐให้มีความทันสมัย โปร่งใส และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนและภาคธุรกิจ ผ่านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย

วัตถุประสงค์

- พัฒนาการบริหารราชการให้ทันสมัยด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล
- สนับสนุนการให้บริการประชาชนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์อย่างครบวงจร
- ส่งเสริมการเชื่อมโยงข้อมูลและการบูรณาการระหว่างหน่วยงานรัฐ
- วางหลักธรรมาภิบาลข้อมูลเพื่อความโปร่งใสและความปลอดภัย
- ลดการใช้เอกสารและกระบวนการที่ซ้ำซ้อนเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน

อำนาจหน้าที่คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

1. กำหนดนโยบายและทิศทาง

- วางแผน ยุทธศาสตร์ และนโยบายระดับชาติในการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล
- ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศ

2. ติดตามและประเมินผล

- กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้

3. พัฒนาและส่งเสริมหน่วยงานรัฐ

- สนับสนุนหน่วยงานภาครัฐในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารและให้บริการ
- ส่งเสริมการปรับปรุงกระบวนการงานภาครัฐด้วยเทคโนโลยี

4. กำหนดมาตรฐานกลาง

- กำหนดมาตรฐานการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูล
- วางกรอบแนวทางธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ

5. บูรณาการข้อมูลและบริการ

- ส่งเสริมการเชื่อมโยงข้อมูลและบูรณาการบริการภาครัฐแบบไร้รอยต่อ

6. ประสานงานระดับนโยบาย

- ทำหน้าที่ประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานรัฐ องค์กรเอกชน และประชาชน
- สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

7. เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี

- เสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาหรือข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านดิจิทัลต่อคณะรัฐมนตรี

ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ

ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ หมายถึง แนวทางและหลักการในการบริหารจัดการข้อมูลของภาครัฐอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และคำนึงถึงความปลอดภัยและสิทธิของประชาชน โดยเฉพาะข้อมูลส่วนบุคคล

หลักการสำคัญของธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ

1. ความถูกต้องและครบถ้วน ข้อมูลของภาครัฐต้องมีความถูกต้อง ครบถ้วน และสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้
2. ความทันสมัย ข้อมูลต้องเป็นปัจจุบัน และมีการปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ
3. ความมั่นคงปลอดภัย ต้องมีมาตรการในการรักษาความมั่นคง ปลอดภัยของข้อมูล รวมถึงคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอย่างเคร่งครัด
4. ความโปร่งใส ข้อมูลต้องสามารถเปิดเผยได้ในลักษณะที่ไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่น
5. การใช้ประโยชน์ร่วมกัน ข้อมูลควรสามารถเชื่อมโยงและใช้ร่วมกัน ระหว่างหน่วยงานภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความรับผิดชอบหลักของ สพร.

1. เป็นกลไกหลักของประเทศในการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล
2. ทำให้หน่วยงานรัฐมีบริการที่เชื่อมโยงกัน (seamless service) และไม่เรียกเอกสารซ้ำจากประชาชน
3. ส่งเสริมให้ประชาชนได้รับบริการที่ สะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย ผ่านระบบดิจิทัล
4. ผลักดันให้ไทยมีรัฐบาลดิจิทัลที่เทียบเท่าระดับสากล

อำนาจและหน้าที่ของ สพร.

1. สนับสนุนนโยบายรัฐบาลดิจิทัล

- ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล
- ขับเคลื่อนนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนรัฐบาลดิจิทัล

2. กำหนดมาตรฐานกลาง

- จัดทำแนวทางและมาตรฐานด้านธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ
- พัฒนามาตรฐานการเชื่อมโยง แลกเปลี่ยน และใช้ข้อมูลดิจิทัลระหว่างหน่วยงาน

3. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลภาครัฐ

- บริหารจัดการ ศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกลางภาครัฐ (GDX)
- พัฒนาระบบบริการดิจิทัล เช่น ระบบยืนยันตัวตนกลาง แอปพลิเคชันภาครัฐ และแพลตฟอร์มบริการประชาชน

4. ส่งเสริมการเปลี่ยนผ่านสู่รัฐบาลดิจิทัลในหน่วยงานรัฐ

- สนับสนุนหน่วยงานรัฐในการปรับปรุงกระบวนการงาน
- ให้คำปรึกษา ฝึกอบรม และพัฒนาองค์ความรู้ด้านดิจิทัล

5. บริหารจัดการข้อมูลและข้อมูลเปิดภาครัฐ (Open Data)

- พัฒนาและบริหารเว็บไซต์ data.go.th
- ส่งเสริมการใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ และนวัตกรรมภาครัฐ

การส่งข้อมูล การเชื่อมโยงข้อมูล และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

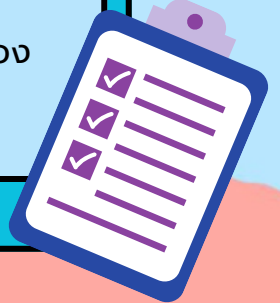

พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 ได้กำหนดกรอบและแนวทางในการส่งข้อมูล การเชื่อมโยงข้อมูล และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของหน่วยงานภาครัฐ

การส่งข้อมูลและการเชื่อมโยงข้อมูล

มาตรา 13 และ มาตรา 15 ของพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว กำหนดให้หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ ดังนี้

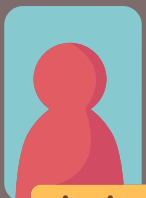
- จัดให้มีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัลระหว่างหน่วยงานของรัฐ เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดินและการให้บริการประชาชน
- จัดตั้งศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกลาง (Data Exchange Center) ซึ่งทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัลและทะเบียนดิจิทัลระหว่างหน่วยงานของรัฐ
- กำหนดนโยบายและมาตรฐานเกี่ยวกับการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัล เสนอต่อคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลให้ความเห็นชอบ
- ประสานและให้ความช่วยเหลือแก่หน่วยงานของรัฐในการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัลระหว่างกัน รวมทั้งกำกับติดตามให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปในแนวทางและมาตรฐานเดียวกัน
- จัดทำคำอธิบายชุดข้อมูลดิจิทัลของภาครัฐ และจัดเก็บบันทึกหลักฐานของการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัล

การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

มาตรา 4 ของพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว กำหนดให้หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ ดังนี้

- จัดให้มีระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลที่มีความปลอดภัยและเชื่อถือได้
- จัดให้มีระบบการชำระเงินทางดิจิทัลหรือช่องทางหนึ่ง กรณีที่มีค่าธรรมเนียม ค่าบริการ ค่าปรับ หรือค่าใช้จ่ายอื่นใดจากประชาชนจากการให้บริการของหน่วยงานของรัฐนั้น
- ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผลการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัลของหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้มีความพร้อมใช้ เข้าถึงได้ และสามารถตรวจสอบได้ โดยอย่างน้อยต้องจัดให้มีระบบป้องกันหรือรับมือกับสถานะความเสี่ยงทางไซเบอร์ตามกฎหมายว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์
- จัดให้มีการพัฒนากฎระเบียบและมาตรฐานการภาครัฐให้มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานด้านการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล ให้เป็นไปตามแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

ศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกลาง

กำหนดให้มีศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกลาง ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัล และทะเบียนดิจิทัลระหว่างหน่วยงานของรัฐ โดยการดำเนินการดังนี้

- 1.กำหนดนโยบายและมาตรฐานเกี่ยวกับการเชื่อมโยง และแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัล
- 2.ประสานและให้ความช่วยเหลือแก่หน่วยงานของรัฐในการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัลระหว่างกัน
- 3.จัดทำอธิบายชุดข้อมูลดิจิทัลของภาครัฐ และจัดเก็บบันทึกหลักฐานของการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัล
- 4.เรื่องอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลมอบหมาย

โดยศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกลางมีการกำหนดให้ สพร. เป็นผู้ดำเนินการเป็นการชั่วคราว แต่ไม่เกิน 2 ปี เมื่อครบกำหนดให้คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลพิจารณาความจำเป็นและเหมาะสมให้หน่วยงานใดดำเนินการศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกลาง

ข้อมูลที่ต้องเปิดเผยในรูปแบบดิจิทัลต่อสาธารณะ

พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 หรือ "พ.ร.บ.รัฐบาลดิจิทัล" ได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ต้องเปิดเผย "ข้อมูลเปิดภาครัฐ" (Open Data) ต่อสาธารณะในรูปแบบดิจิทัล เพื่อส่งเสริมความโปร่งใส เพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการ และเปิดโอกาสให้ประชาชนและภาคเอกชนนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์อย่างสร้างสรรค์

🔍 ข้อมูลที่ต้องเปิดเผยมีหลายประเภท ได้แก่:

- 1.ข้อมูลพื้นฐานของหน่วยงาน เช่น โครงสร้างองค์กร หน้าที่รับผิดชอบ ช่องทางติดต่อ
- 2.ข้อมูลบริการประชาชน เช่น ขั้นตอนการรับบริการ เอกสารที่ต้องใช้ และค่าธรรมเนียม
- 3.ข้อมูลด้านการเงินและงบประมาณ เช่น รายจ่ายประจำปี การจัดซื้อจัดจ้าง
- 4.ข้อมูลผลการดำเนินงาน เช่น ตัวชี้วัดผลงาน รายงานประจำปี
- 5.ข้อมูลเชิงสถิติหรือข้อมูลสาธารณะอื่น ๆ ที่สามารถนำไปใช้ต่อยอดได้ เช่น ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม การศึกษา และสุขภาพ

ประโยชน์ที่ได้รับ

ทำให้ทราบว่า พ.ร.บ.รัฐบาลดิจิทัล ช่วยให้ภาครัฐทำงานแบบทันสมัย ประชาชนเข้าถึงบริการได้สะดวก รวดเร็ว ไม่ต้องยื่นเอกสารซ้ำซ้อน ข้อมูลมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ปลอดภัย และเอื้อต่อการพัฒนาประเทศด้วยนวัตกรรมจากข้อมูล

จัดทำโดย
นางพวงมกล โยราพยัพ
นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ
กลุ่มสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง กองการเจ้าหน้าที่
สิงหาคม 2568